

32002L0063

L 187/30

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

16.7.2002

KOMISJONI DIREKTIIV 2002/63/EÜ,

11. juuli 2002,

millega kehtestatakse ühenduse proovivõtumeetodid taimsetes ja loomsetes saadustes sisalduvate ja nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide ametlikuks kontrollimiseks ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 79/700/EMÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 23. novembri 1976. aasta direktiivi 76/895/EMÜ puu- ja köögiviljas sisalduvate ja nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide kehtestamise kohta, ⁽¹⁾ viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2000/57/EÜ, ⁽²⁾ eriti selle artiklit 6,

võttes arvesse nõukogu 24. juuli 2002. aasta direktiivi 86/362/EMÜ teraviljas sisalduvate ja selle pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide kehtestamise kohta, ⁽³⁾ viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2002/42/EÜ, ⁽⁴⁾ eriti selle artiklit 8,

võttes arvesse nõukogu 24. juuli 1986. aasta direktiivi 86/363/EMÜ loomsetes saadustes sisalduvate ja nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide kehtestamise kohta, ⁽⁵⁾ viimati muudetud direktiiviga 2002/42/EÜ, eriti selle artiklit 8,

võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2002. aasta direktiivi 90/642/EMÜ teatavates taimsetes saadustes, kaasa arvatud puu- ja köögiviljas, sisalduvate ja nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide kehtestamise kohta, ⁽⁶⁾ viimati muudetud direktiiviga 2002/42/EÜ, eriti selle artiklit 6,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiividega 76/895/EMÜ, 86/362/EMÜ, 86/363/EMÜ ja 90/642/EMÜ nähakse ette ametlikud läbivaatused ja kontrollid, et tagada taimsetes ja loomsetes saadustes sisalduvate ja nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide järgimine. Kõnealuste direktiividega nähakse samuti ette, et ühenduse proovivõtumeetodid võib kehtestada komisjon.
- (2) Puu- ja köögiviljades sisalduvate pestitsiidide jääkide proovivõtumeetodid on sätestatud komisjoni 24. juuli 1979. aasta direktiiviga 79/700/EMÜ millega kehtestatakse ühenduse proovivõtumeetodid puu- ja köögiviljas sisalduvate ja nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide ametlikuks kontrollimiseks. ⁽⁷⁾

(3) On asjakohane ajakohastada kõnealuseid meetodeid, et võtta arvesse tehnika arengut ja kehtestada nii loomsetes kui taimsetes saadustes sisalduvate pestitsiidide jääkide proovivõtumeetodid.

(4) Pestitsiidide jääkide kindlaksmääramise proovivõtumeetodid jääkide piirnormide järgimise kontrollimiseks on koostanud ja kooskõlastanud *Codex Alimentarius*'e komisjon. Ühendus on soovitatud meetodeid toetanud ja need heaks kiitnud. On asjakohane asendada olemasolevad meetodid *Codex Alimentarius*'e komisjoni poolt väljatöötatud ja kooskõlastatud meetoditega.

(5) Seepärast tuleks direktiiv 79/700/EMÜ kehtetuks tunnistada ja asendada käesoleva direktiiviga.

(6) Käesoleva direktiiviga ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesoleva direktiiviga ettenähtud sätteid kohaldatakse taimsete ja loomsete saaduste proovivõtmisel pestitsiidide jääkide taseme kindlaksmääramiseks vastavalt direktiividele 76/895/EMÜ, 86/362/EMÜ, 86/363/EMÜ ja 90/642/EMÜ ning need ei mõjuta nõukogu direktiivi 96/23/EÜ (millega nähakse ette teatavate ainete ja nende jääkide kontrollimise meetmed elusloomades ja loomsetes toodetes) ⁽⁸⁾ III ja IV lisas täpsustatud proovivõtmise strateegiat, proovide kogust ja proovivõtmise sagedust.

Artikkel 2

Liikmesriigid nõuavad, et direktiivi 76/895/EMÜ artikliga 6, direktiivi 86/362/EMÜ artikliga 8, direktiivi 86/363/EMÜ artikliga 8 ja direktiivi 90/642/EMÜ artikliga 6 ettenähtud kontrollide puhul viiakse proovivõtmine läbi vastavalt käesoleva direktiivi lisas kirjeldatud meetoditele.

⁽¹⁾ EÜT L 340, 9.12.1976, lk 26.

⁽²⁾ EÜT L 244, 29.9.2000, lk 76.

⁽³⁾ EÜT L 221, 7.8.1986, lk 37.

⁽⁴⁾ EÜT L 134, 22.5.2002, lk 36.

⁽⁵⁾ EÜT L 221, 7.8.1986, lk 43.

⁽⁶⁾ EÜT L 350, 14.12.1990, lk 71.

⁽⁷⁾ EÜT L 207, 15.8.1979, lk 26.

⁽⁸⁾ *Codex Alimentarius*'e komisjoni dokument CAC/GL 33-1999. FAO Rooma. ftp://ftp.fao.org/codex/standard/volume2a/en/GL_033e.pdf

Artikkel 3

Direktiiv 79/700/EMÜ tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile.

Artikkel 4

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 1. jaanuariks 2003. Liikmesriigid teatavad neist viivitamata komisjonile.

2. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile.

Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 5

Käesolev direktiiv jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Brüssel, 11. juuli 2002

Komisjoni nimel
komisjoni liige
David BYRNE

LISA

PROOVIVÕTUMEETODID PESTITSIIDIDE JÄÄKIDE KINDLAKSMÄÄRAMISEKS TAIMSETES JA LOOMSETES SAADUSTES JÄÄKIDE PIIRNORMIDE JÄRGMISE KONTROLLIMISE EESMÄRGIL**1. EESMÄRK**

Puu- ja juurviljas ning loomsetes saadustes sisalduvate ja nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide taseme ametliku kontrollimiseks ettenähtud proovid võetakse vastavalt allpool kirjeldatud meetoditele.

Kõnealuste proovivõtutoimingute eesmärk on saada partiist analüüsimiseks representatiivne proov, et teha kindlaks nõukogu direktiivide 76/895/EEC, 86/362/EEC, 86/363/EEC ja 90/642/EEC lisades kehtestatud pestitsiidide jääkide piirnormide järgimine ning, ühenduse jääkide piirnormide puudumisel, muude jääkide piirnormide, näiteks *Codex Alimentarius*'e komisjoni kehtestatud jääkide piirnormide järgimine. Kehtestatud meetodid ja toimingud hõlmavad *Codex Alimentarium*'i komisjoni poolt soovitatud meetodeid ja toiminguid.

2. PÕHIMÕTTED

Ühenduse jääkide piirnormid põhinevad heade põllumajandustavade kohastel andmetel ning nende eesmärgiks on tagada, et jääkide piirnormidele vastavad toorained ja toorainetest saadud toiduained oleksid toksikoloogiliselt vastuvõetavad.

Taimedes, munades või piimasaadustes sisalduvate jääkide piirnormide puhul võetakse arvesse piirnormi, mis eeldatavalt esineb liitproovis, mis on saadud töödeldud toote mitmest ühikust ning mis peaks olema partii keskmisele jääkida tasemele tüüpiline. Lihas ja linnulihas sisalduvate jääkide piirnormi puhul võetakse arvesse piirnormi, mis eeldatavalt esineb eraldi töödeldud loomade või lindude kudedes.

Sellest tulenevalt kohaldatakse lihas ja linnulihas sisalduvate jääkide piirnormi ühtsest üksikproovist saadud lähteproovi suhtes ning taimsetes saadustes, munades ja piimasaadustes sisalduvate jääkide piirnormi kohaldatakse ühest kuni kümnest üksikproovist saadud liitproovi suhtes.

3. MÕISTETE MÄÄRATLEMINE**Analüüsitav kogus**

Analüüsitavast proovist võetud materjali representatiivne kogus, mis on jääkide kontsentratsiooni mõõtmiseks nõuetekohase suurusega.

Märkus. Analüüsitava koguse võtmiseks võib kasutada proovivõtuseadet.

Analüüsitav proov

Laboriproovist analüüsimiseks ettevalmistatud materjal, mis on saadud analüüsitava tootekoguse eraldamise teel ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ning mis seejärel segatakse, jahvatatakse, peenestatakse jne, et saada minimaalse valikuveaga analüüsitavad kogused.

Märkus. Analüüsitava proovi ettevalmistamine peab kajastama jääkide piirnormide kehtestamisel kasutatavat protseduuri ning seega võib analüüsitav tootekogus sisaldada osi, mida tavaliselt ei tarbita.

Lähteproov/koondproov

Muude toodete kui liha ja linnuliha puhul partiist võetud üksikproovide kombineeritud ja hästi segatud lähteproov. Liha ja linnuliha puhul käsitatakse üksikproovi võrdsena lähteprooviga.

Märkused. a) Üksikproovidest peab saama piisavalt materjali, et võimaldada võtta lähteproovist kõik laboriproovid.

b) Kui üksikproovi(de) kogumise ajal valmistatakse ette eraldi laboriproovid, on lähteproov partiist proovide võtmise ajal laboriproovide summa.

Laboriproov

Laborisse saadetud või labori poolt vastuvõetud proov. Lähteproovist eraldatud materjali representatiivne kogus.

Märkused. a) Laboriproov võib olla kogu lähteproov või selle osa.

b) Laboriproovi(de) valmistamiseks ei tohiks ühikuid lõigata või murda, välja arvatud juhul, kui tabelis 3 on ette nähtud ühikute jaotamine.

c) Võib ette valmistada paralleelsed laboriproovid.

⁽¹⁾ EÜ toiduainete klassifikatsioon: direktiivi 86/362/EMÜ I lisa ja direktiivi 86/363/EMÜ I lisa, mõlemad muudetud direktiiviga 93/57/EÜ (EÜT L 211, 23.8.1993, lk 1) ja direktiivi 90/642/EMÜ I lisa, muudetud direktiiviga 95/38/EÜ (EÜT L 197, 22.8.1995, lk 14).

⁽²⁾ Toodete koostisosa, mille suhtes kohaldatakse piirnorme: direktiivi 90/642/EMÜ (muudetud direktiiviga 93/58/EMÜ (EÜT L 211, 23.8.1993, lk 6) I lisa.

Partii

Samal ajal tarnitud toidumaterjali kogus, millel puhul proovivõtja teab või eeldab, et sellel on ühtlikud omadused päritolu, tootja, sordi, pakendaja, pakendi tüübi, märgistuse, kaubasaatja jms osas. Kahtlane partii on partii, mille puhul mingil põhjusel kahtlustatakse ülemäärast jääkide sisaldust. Mittekahtlane partii on partii, mille puhul ei ole põhjust kahtlustada, et see võib sisaldada ülemääraseid jääke.

- Märkused.* a) Kui saadeti koosneb partiidest, mille puhul saab kindlaks teha, et need on saadud eri kasvatajate vms käest, tuleks iga partiid eraldi käsitleda.
- b) Saadeti võib koosneda ühest või mitmest partiist.
- c) Kui suure saadete puhul ei ole iga partii suurust või mõõtmeid kehtestatud, võib igat vagunit, veoautot, trümmi jne käsitada eraldi partiina.
- d) Partiid võib segada näiteks liigitamis- või töötlemisprotsesside kaupa.

Üksikproov/valim

Partii ühest kohast võetud üks või mitu ühikut.

- Märkused.* a) Partii koht, kust üksikproov võetakse, peaks soovitatavalt olema juhuslikult valitud, kuid kui see on füüsiliselt raskesti teostatav, peaks see olema juhuslikult valitud koht partii juurdepääsetavast osast.
- b) Üksikproovi jaoks nõutavate ühikute arvu peaks kindlaks määrama nõutavate laboriproovide miinimumsuuruse ja arvu järgi.
- c) Kui taimsete saaduste, munatoodete ja piimasaaduste puhul võetakse partiist üle ühe üksikproovi, peaks iga proov vastama ligikaudselt sarnasele osale lähteproovist.
- d) Ühikud võivad olla võetud juhuslikult, et võtta üksikproovi(de) kogumise ajal paralleelsed laboriproovid, juhul kui ühikud on keskmise suurusega või suured ning lähteproovi segamine ei muudaks laboriproovi(proove) representatiivsema(te)ks või kui segamine võiks ühikuid (nt munad, pehmed puuviljad) kahjustada.
- e) Kui üksikproove võetakse teatavate ajavahemike järel partii pealelaadimise või mahalaadimise ajal, käsitatakse proovivõtukohana teatud ajahetke.
- f) Üksikproovi(de) saamiseks ei tohiks ühikuid lõigata või murda, välja arvatud juhul, kui tabelis 3 on ette vähtud ühikute jaotamine.

Proov

Ühikute kogumist valitud üks ühik või mitu ühikut või suuremast materjalikogusest valitud materjali osa. Representatiivne proov peab käesolevate soovitude kohaldamisel olema partiid, lähteproovi, looma jne esindav selles olevate pestitsiidide jääkide osas ning ei pea olema esindav muude omaduste osas.

Proovivõtmine

Proovi koostamiseks ja moodustamiseks kasutatav menetlus.

Proovivõtuseade

- i) Tööriist, näiteks kühvel, kulp, puur, nuga või varras, mida kasutatakse ühiku eraldamiseks puistematerjalist, pakenditest (nt vaadid, suured juustud) või liha või linnuliha ühikutest, mis on liiga suured, et neid saaks käsitada üksikproovidena.
- ii) Tööriist, näiteks proovijagaja, mida kasutatakse lähteproovist laboriproovi valmistamiseks või analüüsitavast proovist analüüsitava koguse valmistamiseks.

Märkused. a) Konkreetseid proovivõtuseadmeid kirjeldatakse ISO ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ja IDF ⁽⁶⁾ standarditega.

- b) Selliste materjalide puhul nagu lahtised lehed, võib proovivõtuseadmena käsitada proovivõtja kätt.

⁽³⁾ Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, 1979. Rahvusvaheline standard ISO 950: teravili – proovide võtmine (teradena).

⁽⁴⁾ Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, 1979. Rahvusvaheline standard ISO 951: kaunviljad kottides – proovide võtmine.

⁽⁵⁾ Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, 1980. Rahvusvaheline standard ISO 1839: proovide võtmine – tee.

⁽⁶⁾ Rahvusvaheline Piimandusföderatsioon, 1995. Rahvusvaheline IDF standard 50C: piim ja piimasaadused – proovivõtumeetodid.

Proovivõtja

Isik, keda on proovide võtmiseks koolitatud ja kellel on vajadusel asjakohaste asutuste luba proovide võtmiseks.

Märkus. Proovivõtja vastutab kõikide toimingute eest, mis tehakse enne laboriproovi(de) valmistamist, pakendamist ja lähetamist ning nende tegemise ajal. Proovivõtja peab mõistma, et järjekindel juhendumine sätestatud proovivõtukorras on vajalik ning samuti peab ta esitama proovide kohta täieliku dokumentatsiooni ja tegema laboriga tihedat koostööd.

Proovi suurus

Ühikute arv või materjali kogus, millest proov koosneb.

Ühik

Väikseim eraldi kogus partiis, mis tuleks võtta, et moodustada üksikproovi või selle osa.

Märkused. Ühikud tuleks identifitseeridüksnes eksperimendi korras järgmiselt.

- Värske puu- ja köögivilj. Iga terve puuvili, köögivilj või nende looduslik kobar (nt viinamarjad) peaksid moodustama ühiku, välja arvatud juhul, kui need on väikesed. Pakendatud väikeste toodete ühikuid võib identifitseerida vastavalt punktile d. Kui proovivõtuseadet saab kasutada ilma materjali kahjustamata, võib ühikuid moodustada selle seadme abil. Üsikut mune, värskeid puu- või köögivilju ei tohi ühikute tekitamiseks lõigata või purustada.
- Suured loomad või nende kehaosad või organid. Ühe ühiku peaks moodustama konkreetne terviklik kehaosa või organ või selle osa. Kehaosasid või organeid võib ühikute tekitamiseks lõigata.
- Väikesed loomad või nende kehaosad või organid. Iga terviklik loom või looma terviklik kehaosa või organ võib moodustada ühiku. Kui need on pakendatud, võib ühikuid identifitseerida vastavalt punktile d. Ühikuid võib moodustada proovivõtuseadme abil, kui selle kasutamine ei mõjuta jääke.
- Pakendatud materjalid. Väiksemaid eraldi pakendeid tuleks käsitleda ühikutena. Kui kõige väiksemad pakendid on väga suured, tuleks neist proove võtta nii nagu punktis e kirjeldatud puistematerjalide puhul. Kui kõige väiksemad pakendid on väga väikesed, võib ühiku moodustada pakendite hulk.
- Puistematerjalid ja suured pakendid (nt vaadid, juustud jne), mis on liiga suured, et neid saaks käsitleda üksikproovidenä. Ühikud moodustatakse proovivõtuseadme abil.

4. PROOVIVÕTUMENETLUSED ⁽⁷⁾

4.1. Ettevaatusabinõud

Kõikides etappides tuleb vältida proovide saastumist ja riknemist, sest see võib mõjutada analüüsitulemusi. Igast partiist, mille nõuetele vastavust kontrollitakse, tuleb võtta eraldi proovid.

4.2. Üksikproovide kogumine

Partiist võetavate üksikproovide minimaalne arv määratakse kindlaks tabelis 1 ning liha või linnuliha kahtlase partii puhul tabelis 2. Iga üksikproov tuleks võtta partii juhuslikult valitud kohast, kui see on teostatav. Üksikproovid peavad sisaldama piisavas koguses materjali, et võimaldada võtta partii puhul nõutavaid laboriproove.

Märkus. Terade, ⁽⁸⁾ kaunviljade ⁽⁹⁾ ja tee ⁽¹⁰⁾ puhul nõutavaid proovivõtuseadmeid kirjeldatakse ISO soovitusetes ning piimasaaduste ⁽¹¹⁾ puhul nõutavaid proovivõtuseadmeid on kirjeldatud Rahvusvahelise Piimandusföderatsiooni poolt.

Tabel 1

Partiist võetavate üksikproovide minimaalne arv

	Partiist võetavate üksikproovide minimaalne arv
a) Liha ja linnuliha	
Mittekahtlane partii	1
Kahtlane partii	Määratakse kindlaks vastavalt tabelile 2

⁽⁷⁾ ISO soovitusel teraviljast proovide võtmise kohta (vt joonealune märkus 3) või muude lahtiselt veetavate kaupade kohta, kui nii nõutakse.

⁽⁸⁾ Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, 1979. Rahvusvaheline standard ISO 950: teravili – proovide võtmine (teradena).

⁽⁹⁾ Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, 1979. Rahvusvaheline standard ISO 951: kaunviljad kottides – proovide võtmine.

⁽¹⁰⁾ Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon, 1980. Rahvusvaheline standard ISO 1839: proovide võtmine – tee.

⁽¹¹⁾ Rahvusvaheline Piimandusföderatsioon, 1995. Rahvusvaheline IDF standard 50C: piim ja piimasaadused – proovivõtumeetodid.

	Partiist võetavate üksikproovide minimaalne arv
b) Muud tooted	
i) Pakendatud või lahtised tooted, mida võib pidada hästi segatuks või homogeenseks	1 (Partiid võib segada näiteks liigitamis- või töötlemisprotsesside kaupa)
ii) Pakendatud või lahtised tooted, mis ei pruugi olla hästi segatud või homogeensed	Suurtest ühikutest koosnevate toodete puhul, mis võivad olla taimset päritolu esmased toiduained, peaks üksikproovide minimaalne arv vastama laboriproovi puhul nõutavate ühikute minimaalsele arvule.
kas:	
partii mass kilogrammides	
< 50	3
50–500	5
> 500	10
või:	
konservide, kastide või muude mahutite arv partiis	
1–25	1
26–100	5
> 100	10

Tabel 2

Juhuslikult valitud üksikproovide arv, mida nõutakse vähemalt ühe nõutele mittevastava proovi avastamiseks liha- või linnulihapartiis nõutele mittevastavate jääkide teatava esinemissageduse puhul partiis

Nõutele mittevastavate jääkide esinemissagedus partiis	Proovide minimaalne arv (no), mis on vajalikud nõutele mittevastava jäägi avastamiseks järgmise tõenäosusega:		
%	90 %	95 %	99 %
90	1	—	2
80	—	2	3
70	2	3	4
60	3	4	5
50	4	5	7

Nõuetele mittevastavate jääkide esinemissagedus partiis	Proovide minimaalne arv (no), mis on vajalikud nõuetele mittevastava jäägi avastamiseks järgmise tõenäosusega:		
40	5	6	9
35	6	7	11
30	7	9	13
25	9	11	17
20	11	14	21
15	15	19	29
10	22	29	44
5	45	59	90
1	231	299	459
0,5	460	598	919
0,1	2301	2995	4603

Märkused. a) Tabeli puhul on eeldatud juhuslikku proovivõtmist

- b) Kui tabelis 2 osutatud üksikproovide arv on suurem kui 10 % kogu partiist, võib võetud üksikproovide arv olla väiksem ning seda tuleks arvutada järgmiselt:

$$n = n_0 / ((1 + (n_0 - 1)) / N)$$

kus

n = võetavate üksikproovide minimaalne arv

n_0 = tabelis 2 osutatud üksikproovide arv

N = ühikute arv partiis, mille puhul on võimalik saada üksikproove.

- c) Kui võetakse ainult üks üksikproov, on nõuete eiramise avastamise tõenäosus sarnane nõuetele mittevastavate jääkide esinemissagedusega.
- d) Täpsete või alternatiivsete tõenäosuste ning nõuete eiramise teistsuguse esinemissageduse arvutamiseks võib võetavate proovide arvu saamiseks kasutada järgmist valemit:

$$1 - p = (1 - i)^n$$

kus p on tõenäosus, i on nõuetele mittevastavate jääkide esinemissagedus partiis (mõlemad on väljendatud murdarvude, mitte protsendimääradena) ja n on proovide arv.

4.3. Lähteproovi ettevalmistamine

Liha ja linnuliha puhul kasutatavad toimingud on kirjeldatud tabelis 3. Iga üksikproovi käsitletakse eraldi lähteproovina.

Taimekasvatussaaduste, munade ja piimasaaduste puhul kasutatavad toimingud on kirjeldatud tabelites 4 ja 5. Lähteproovi saamiseks tuleks üksikproove kombineerida ja hästi segada, kui see on teostatav.

Kui segamine ei ole lähteproovi valmistamiseks asjakohane või teostatav, võib järgida järgmist korda. Kui segamine või lähteproovi jaotamine võib ühikuid kahjustada (ja seega jääke mõjutada) või kui suuri ühikuid ei saa jääkide ühtlikuma jaotumise tekitamiseks segada, võib ühikuid eraldada juhuslikult, et võtta üksikproovi(de) kogumise ajal paralleelsed laboriproovid. Sel juhul peaks kasutatavaks tulemuseks olema analüüsitud laboriproovidest saadud kehtivate tulemuste keskmine.

Tabel 3

Liha ja linnuliha: üksikproovide kirjeldus ja laboriproovide miinimumsuurus

	Kaupade liigitus (¹)	Näited	Võetava üksikproovi laad	Iga laboriproovi minimaalne suurus
Loomsed toidutoorained				
1.	Imetajate liha <i>Märkus:</i> rasvlahustuvate pestitsiidide jääkide piirnormide rakendamiseks tuleb proove võtta vastavalt punktile 2.			
1.1.	Suured imetajad, rümbad ja poolrümbad, tavaliselt 10 kg	Veised, lambad, sead	Kogu vahelihas või selle osa, millele võib vajadusel olla lisatud kaelalihas	0,5 kg
1.2.	Väikeimetajad, terved rümbad	Küülikud	Terved rümbad või tagaveerandid	0,5 kg pärast naha ja kontide eemaldamist
1.3.	Imetajate liha tükid, lahtised, värsked/jahutatud/külmutatud, pakendatud või mitte	Veerandrümbad, karbonaadid, praelõigud, abaosad	Terviklik(ud) ühik(ud) või suure ühiku osa	0,5 kg pärast kondi eemaldamist
1.4.	Imetajate liha tükid, pakkimata, külmutatud	Veerandrümbad, karbonaadid	Tootepakendi külmutatud ristlõige või eraldi terviklikud lihatükid (või osad)	0,5 kg pärast kondi eemaldamist
2.	Imetajate rasvkude, sealhulgas rümbas sisalduv rasv <i>Märkus:</i> punktide 2.1, 2.2 ja 2.3 kohaselt võetud rasvaproove võib kasutada selleks, et kontrollida, kas rasv või kogu toode vastab kehtestatud jääkide piirnormidele.			
2.1.	Suured imetajad tapmise ajal, terve rümp või poolrümp, tavaliselt 10 kg	Veised, lambad, sead	Ühelt loomalt lõigatud neeru- või kõhurasv või nahaalne rasvkude	0,5 kg.
2.2.	Väikeimetajad tapmise ajal, terve rümp või poolrümp, 10 kg		Ühelt või mitmelt loomalt pärit kõhurasv või nahaalne rasvkude	0,5 kg
2.3.	Imetajate liha tükid	Reietükid, karbonaadid, lihalõigud	Kas ühiku(te)lt lõigatud nähtav rasv või terve(d) ühik(ud) või terve(te) ühiku(te) osad, mille puhul rasv ei ole lõigatav	0,5 kg 2 kg
2.4.	Imetaja lahtine rasvkude		Proovivõtuseadmega vähemalt kolmest kohast võetud ühikud	0,5 kg
3.	Imetajate rups			
3.1.	Imetaja maks, värske, jahutatud, külmutatud		Terve(d) maks(ad) või maksa osad	0,4 kg

	Kaupade liigitus (¹)	Näited	Võetava üksikproovi laad	Iga laboriproovi minimaalne suurus
3.2.	Imetaja neer, värske, jahutatud, külmutatud		Ühelt või kahelt loomalt võetud üks neer või mõlemad neerud	0,2 kg
3.3.	Imetaja süda, värske, jahutatud, külmutatud		Terve(d) süda(med), või üksnes vatsakese osa, kui see on suur	0,4 kg
3.4.	Muu imetajate rups, värske, jahutatud, külmutatud		Ühelt või mitmelt loomalt võetud ühiku oa või terve ühik või lahtiselt külmutatud tootelt võetud ristolige	0,5 kg
4.	Linnuliha <i>Märkus:</i> rasvlahustuvate pestitsiidide jääkide piirnormide rakendamiseks tuleb proove võtta vastavalt punktile 5.			
4.1.	Suured linnurümbad > 2 kg	Kalkunid, haned, kuked, kohikuked ja pardid	Kintsud, koivad ja muu tume liha	0,5 kg pärast naha ja kontide eemaldamist
4.2.	Keskmise suurusega linnurümbad 500 g – 2 kg	Kanad, pärkanad, noored kanad	Vähemalt kolmelt linnult võetud kintsud, koivad ja muu tume liha	0,5 kg pärast naha ja kontide eemaldamist
4.3.	Väikesed linnurümbad < 500 g	Vutid, tuvid	Vähemalt kuue linnu rümbad	0,2 kg lihaskude
4.4.	Värsked, jahutatud, külmutatud linnulihatükid, pakendatud jae- või hulgi müügiks	Koivad, veerandrümbad, rinnad ja tiivad	Pakendatud ühikud või üksikud ühikud	0,5 kg pärast naha ja kontide eemaldamist
5.	Kodulindude rasv, sealhulgas rümbas sisalduv rasv <i>Märkus:</i> punktide 5.1 ja 5.2 kohaselt võetud rasvaproeve võib kasutada selleks, et kontrollida, kas rasv või kogu toode vastab kehtestatud jääkide piirnormidele.			
5.1.	Linnud tapmise ajal, terve rümp või osa rümbast	Kanad, kalkunid	Vähemalt 3 linnult võetud kõhurasv	0,5 kg
5.2.	Linnulihatükid	Koivad, rinnalihas	Kas ühiku(te)lt lõigatud nähtav rasv või terve(d) ühik(ud) või terve(te) ühiku(te) osad, mille puhul rasv ei ole lõigatav	0,5 kg 2 kg
5.3.	Linnu lahtine rasvkude		Proovivõtuseadmega vähemalt kolmest kohast võetud ühikud	0,5 kg

	Kaupade liigitus ⁽¹⁾	Näited	Võetava üksikproovi laad	Iga laboriproovi minimaalne suurus
6.	Kodulinnurups			
6.1.	Söödavad linnurups, v.a hane ja pardi rasvmaks ja muud sarnased hinnalised tooted		Vähemalt kuuest linnust võetud ühikud või tootepakendi ristlõige	0,2 kg
6.2.	Hane ja pardi rasvmaks ja muud sarnased hinnalised tooted		Ühest linnust või tootepakendist koosnev ühik	0,05 kg

Töödeldud loomsed toiduained

7.	Teisesed loomsed toiduained, kuivatatud liha Söödavad loomsed saadused, töödeldud loomsed rasvad, sealhulgas sulatatud või ekstraheeritud rasvad Tavaliselt müügil pakendisse pakitud kasutusvalmis toodetud loomsed saadused (üks koostisosa), kuumtöödeldud või mitte, pakendiga või ilma, selliste vähemtähtsate koostisainetega nagu lõhna- ja maitseained, vürtsid ja maitseained või ilma Toodetud loomsed saadused (mitu koostisosa), sealhulgas mitme koostisosaga nii loomsetest kui taimsetest saadustest koosnevad toiduained juhul, kui loomset päritolu koostisosa(d) on valdav(ad).			
7.1.	Imetaja- või linnuliha, tükeldatud, kuumtöödeldud, konserveeritud, kuivatatud, sulatatud või muul viisil töödeldud tooted, sealhulgas mitmest koostisosast koosnevad tooted	Sink, vorst, veisehakkliha, kanapasteet	Pakendatud ühikud või tootepakendi representatiivne ristlõige või proovivõtuseadmega võetud ühikud (sh mahlad, nende olemasolu korral)	0,5 kg või 2 kg, kui rasvasisaldus < 5 %

⁽¹⁾ EÜ toiduainete klassifikatsioon: direktiivi 86/362/EMÜ I lisa ja direktiivi 86/363/EMÜ I lisa, mõlemad muudetud direktiiviga 93/57/EÜ (EÜT L 211, 23.8.1993, lk 1) ja direktiivi 90/642/EMÜ I lisa, muudetud direktiiviga 95/38/EÜ (EÜT L 197, 22.8.1995, lk 14).

Tabel 4**Taimsed saadused: üksikproovide kirjeldus ja laboriproovide miinimumsuuruse**

	Kaupade liigitus ⁽¹⁾	Näited	Võetava üksikproovi laad	Iga laboriproovi minimaalne suurus
--	---------------------------------	--------	--------------------------	------------------------------------

Taimsed toidutoorained

1.	Kõik värsked puuviljad Kõik värsked köögiviljad, sealhulgas kartulid ja suhkrupeedid, kuid välja arvatud maitsetaimed			
1.1.	Väiksed värsked saadused, mille ühikud kaaluvad tavaliselt < 25 g	Marjad, herned, oliivid	Terved ühikud või pakendid või proovivõtuseadmega võetud ühikud	1 kg
1.2.	Keskmise suurusega värsked saadused, mille ühikud kaaluvad tavaliselt 25–250 g	Õunad, apelsinid	Terved ühikud	1 kg (vähemalt 10 ühikut)
1.3.	Suured värsked saadused, mille ühikud kaaluvad tavaliselt > 250 g	Kapsad, kurgid, viinamarjad (kobarad)	Terve(d) ühik(ud)	2 kg (vähemalt 5 ühikut)

	Kaupade liigitus (1)	Näited	Võetava üksikproovi laad	Iga laboriproovi minimaalne suurus
2.	Kaunviljad	Kuivatatud oad; kuivatatud herned		1 kg
	Teravili	Riis, nisu		1 kg
	Pähklipuu viljad	Välja arvatud kookospähklid		1 kg
		Kookospähklid		5 ühikut
	Õliseemned	Maapähklid		0,5 kg
	Jookide ja kondiitritoodete valmistamiseks ettenähtud seemned	Kohvioad		0,5 kg
3.	Maitsetaimed	Värske petersell	Terved ühikud	0,5 kg
		Muud värsked maitsetaimed		0,2 kg
	(Kuivatatud maitsetaimede kohta vt käesoleva tabeli punkt 4)			
	Vürtsid	Kuivatatud	Terved ühikud või proovivõtuseadmega võetud ühikud	0,1 kg

Töödeldud taimsed toiduained

4.	Teised taimsed toiduained, kuivatatud puuviljad, köögiviljad, maitsetaimed, humal, jahvatatud teravilja-saadused Taimsed saadused, teed, taimeteed, taimeõlid, mahlad ja mitmesugused muud tooted, nt töödeldud oliivid ja tsitrusviljade melass Tavaliselt müügil pakendisse pakitud kasutusvalmis toodetud taimsed saadused (üks koostisosa), kuumtöödeldud või mitte, pakendiga või ilma, selliste vähemtähtsate koostisainetega nagu lõhna- ja maitseained, vürtsid ja maitseained või ilma Toodetud taimsed saadused (mitu koostisosa), sealhulgas loomsete koostisosadega tooted juhul, kui taimsed koostisosad on valdavad, leivad ja muud küpsetatud teraviljatooted			
4.1.	Kõrge ühikuväärtusega tooted		Pakendid või proovivõtuseadmega võetud ühikud	0,1 kg ⁽²⁾
4.2.	Väikese mahuga tahked saadused	Humal, tee, taimeteed	Pakendatud ühikud või proovivõtuseadmega võetud ühikud	0,2 kg
4.3.	Muud tahked tooted	Leib, jahu, kuivatatud puuviljad	Pakendid või muud terved ühikud või proovivõtuseadmega võetud ühikud	0,5 kg
4.4.	Vedelproduktid	Taimeõlid, mahlad	Pakendatud ühikud või proovivõtuseadmega võetud ühikud	0,5 l või 0,5 kg

⁽¹⁾ EÜ toiduainete klassifikatsioon: direktiivi 86/362/EMÜ I lisa ja direktiivi 86/363/EMÜ I lisa, mõlemad muudetud direktiiviga 93/57/EÜ (EÜT L 211, 23.8.1993, lk 1) ja direktiivi 90/642/EMÜ I lisa, muudetud direktiiviga 95/38/EÜ (EÜT L 197, 22.8.1995, lk 14).

⁽²⁾ Eriti kõrge väärtusega tootest võib võtta väiksema laboriproovi, kuid selliselt toimimise põhjuse peab märkima proovivõturetsepti.

Tabel 5

Munatooted ja piimasaadused: üksikproovide kirjeldus ja laboriproovide miinimumsuurus

	Kaupade liigitus ⁽¹⁾	Näited	Võetava üksikproovi laad	Iga laboriproovi minimaalne suurus
Loomsed toidutoorained				
1.	Kodulinnumunad			
1.1.	Munad, v.a vuttide jms lindude munad		Terved munad	12 tervet kanamuna, 6 tervet hane- või pardimuna
1.2.	Vuttide jms lindude munad		Terved munad	24 tervet muna
2.	Piim		Terved ühikud või proovivõetuseadmega võetud ühikud	0,5 l

Töödeldud loomsed toiduained

3.	Teisesed loomsed toiduained, teisesed piimasaadused, nt lõss, kontsentreeritud piim ja piimapulbrid Söödavad loomsed saadused, piimarasv, piimasaadused, nt või, võiõli, rõõsk koor, koorepulber, kaseiin Toodetud loomsed saadused (üks koostisosa), toodetud piimasaadused, nt jogurt, juust Toodetud loomsed saadused (mitu koostisosa), toodetud piimasaadused (sealhulgas taimsete koostisosadega tooted juhul, kui loomsed koostisosad on valdavalt, nt töödeldud juustutooted, juustuvalmistised, maitsestatud jogurt, magustatud kondenspiim.			
3.1.	Joogipiim, piimapulber, kontsentreeritud piim ja rõõsk koor, koorejäätis, koor, jogurt		Pakendatud ühik(ud) või proovivõetuseadmega võetud ühik(ud)	0,5 l (vedelad tooted) või 0,5 kg (tahked tooted)
	i) Lahtist kontsentreeritud piima ja rõõska koort tuleb enne proovivõtmist põhjalikult segada, et mahuti põhja ja seinte külge jäänud materjal lahti tuleks ja ülejäänud vedelikuga hästi seguneks. Enne laboriproovi võtmist tuleks võtta umbes 2–3 l vedelikku ja see uuesti korralikult läbi segada. ii) Lahtisest piimapulbrist tuleks proovid võtta aseptiliselt, liikudes kuiva puuriga ühtlasel kiirusel läbi pulbri. iii) Lahtist rõõska koort peaks enne proovivõtmist varbkolviga põhjalikult segama, kuid tuleb vältida vahustamist ja loksutamist.			
3.2.	Või ja võiõli	Või, vadakuvõi, piimarasva sisaldavad väherasvased võided, veevaba piimarasv	Terve(d) pakendatud ühik(ud) või selle/nende osad või proovivõetuseadmega võetud ühik(ud)	0,2 kg või 0,2 l

	Kaupade liigitus (1)	Näited	Võetava üksikproovi laad	Iga laboriproovi minimaalne suurus
3.3.	Juustud, sealhulgas sulatatud juustud			
	0,3 kg ühikud või raskemad		Terved ühikud või proovivõtuseadmega lõigatud ühikud	0,5 kg
	Ühikud < 0,3 kg			0,3 kg
	Märkus: Ümmarguse põhjaga juustudelt tuleks proovivõtmiseks lõigata kaks keskpunktist lähtuvat viilu. Kandilise põhjaga juustudelt tuleks lõigata kaks külgedega paralleelset viilu.			
3.4.	Vedelad, külmutatud või kuivatatud munatooted		Proovivõtuseadmega aseptiliselt võetud ühikud	0,5 kg

(1) EÜ toiduainete klassifikatsioon: direktiivi 86/362/EMÜ I lisa ja direktiivi 86/363/EMÜ I lisa, mõlemad viimati muudetud direktiiviga 93/57/EÜ (EÜT L 211, 23.8.1993, lk 1) ja direktiivi 90/642/EMÜ I lisa, viimati muudetud direktiiviga 95/38/EÜ (EÜT L 197, 22.8.1995, lk 14).

4.4. Laboriproovi ettevalmistamine

Kui lähteproov on laboriproovi jaoks ettenähtust suurem, tuleks see representatiivse koguse saamiseks jaotada. Proovivõetuseadest, neljaksjaotamist või muud asjakohast suuruse vähendamise meetodit võib kasutada, kuid värske taimesaaduste ühikuid või terveid mune ei tohiks lõigata ega purustada. Vajaduse korral peaks paralleelselt laboriproovid võtma selles etapis, kuid samuti võib neid valmistada kirjeldatud alternatiivset meetodit kasutades. Laboriproovide miinimumsuurused on esitatud tabelites 3, 4 ja 5.

4.5. Proovivõtuprotokoll

Proovivõtja peab registreerima partii laadi ja päritolu; partii omaniku, tarnija või vedaja; proovivõtu kuupäeva ja koha; ning muu asjakohase teabe. Kõik kõrvalekaldest soovitatud proovivõtumeetodist tuleb registreerida. Iga paralleelse laboriprooviga peab kaasas olema protokoll allkirjastatud koopia ning teist koopiat peab säilitama proovivõtja. Veel üks proovivõtuprotokoll koopia tuleks anda partii omanikule või tema esindajale, olenemata sellest, kas neile tuleb anda laboriproov või mitte. Kui proovivõtuprotokollid koostatakse elektroonilisel kujul, tuleb need edastada samadele saatjatele ning säilitada sarnane kontrollitav kontrollijälj.

4.6. Laboriproovi pakkimine ja vedu

Laboriproov tuleb panna puhtasse inertsest materjalist pakendisse, mille puhul on tagatud kindel kaitse saastumise, vigastuste ja lekkimise eest. Pakend tuleks pitseerida, kindlalt etiketistada ning sellele tuleb lisada proovivõtuprotokoll. Võõtkoodi kasutamise puhul soovitatakse esitada ka tähtnumbriline teave. Proov tuleb viia laboratooriumisse võimalikult kiiresti. Tuleb vältida proovide riknemist veo ajal, st värskeid proove tuleb hoida jahedas ja külmutatud proovid peavad jääma külmutatuks. Liha ja linnuliha proovid tuleks enne lähetamist külmutada, välja arvatud juhul, kui proovid jõuavad laboratooriumisse enne, kui need jõuavad rikneda.

4.7. Analüütilise proovi ettevalmistamine

Laboriproovile tuleks anda kordumatu tunnus, mis koos teabega vastuvõtmise kuupäeva ja proovi suuruse kohta tuleks lisada proovivõtuprotokollile. Analüüsitava toote osa, ⁽¹⁾ ⁽²⁾ st analüüsitava proov, tuleks võtta võimalikult kiiresti. Kui jääkide taseme arvutamisel tuleb hõlmata osi, mida ei analüüsita, ⁽¹²⁾ peab eraldatud osade massi registreerima.

⁽¹⁾ EÜ toiduainete klassifikatsioon: direktiivi 86/362/EMÜ I lisa ja direktiivi 86/363/EMÜ I lisa, mõlemad muudetud direktiiviga 93/57/EÜ (EÜT L 211, 23.8.1993, lk 1) ja direktiivi 90/642/EMÜ I lisa, muudetud direktiiviga 95/38/EÜ (EÜT L 197, 22.8.1995, lk 14).

⁽²⁾ Toodete koostisosa, mille suhtes kohaldatakse piirnorme: direktiivi 90/642/EMÜ (muudetud direktiiviga 93/58/EMÜ (EÜT L 211, 23.8.1993, lk 6) I lisa.

⁽¹²⁾ Näiteks ei analüüsita luuviljaliste puuviljade puhul luuseemneid, kuid jääkide taseme arvutamisel eeldatakse, et need on kaasa arvatud, kuid ei sisalda jääkaineid. Vt joonealune märkus 12.

4.8. Analüüsitava koguse ettevalmistamine ja säilitamine

Analüüsitava proov tuleb vajadusel tükeldada ning korralikult segada, et võimaldada saada representatiivseid analüüsitavaid koguseid. Analüüsitava koguse suurus peaks sõltuma analüüsimeetodist ja segamise tõhususest. Tükeldamise ja segamise viisid tuleks registreerida ning need ei tohiks mõjutada analüüsitava koguses sisalduvaid jääke. Vajadusel tuleks analüüsivat proovi töödelda eritingimustes, nt temperatuuril alla null kraadi, et vähendada kahjulikku mõju. Kui töötlemine võib jääke mõjutada ning praktilised alternatiivsed meetodid ei ole teostatavad, võib analüüsitava kogus koosneda tervetest ühikutest või tervetest ühikutest eraldatud segmentidest. Kui selline analüüsitava kogus koosneb vähestest ühikutest või segmentidest, ei ole see tõenäoliselt analüüsivat proovi esindav ning seepärast tuleb analüüsida piisavas koguses paralleelselt võetud koguseid, et viidata keskväärtuse määramatusele. Kui analüüsitavaid koguseid tuleb enne analüüsimist säilitada, ei tohiks säilitamise meetod ja kestus mõjutada kogustes sisalduvate jääkide taset. Vajadusel tuleb võtta täiendavaid koguseid, et analüüse korrata ja kinnitada.

4.9. Skemaatilised ülevaated

Eespool kirjeldatud toimingute skemaatilised ülevaated on esitatud joonealuses märkuses 8 osutatud dokumendis.

5. JÄÄKIDE PIIRNORMIDE JÄRGIMISE KINDLAKSTEGEMISE KRITERIUMID

Analüüsitulemused tuleb saada partiist võetud ühest või mitmest laboriproovist, mis on saadud analüüsiks sobivas seisundis. Tulemustele tuleb lisada heakskiidetud kvaliteedikontrolli andmed⁽¹³⁾. Kui leitakse et jääkide tase ületab lubatud jääkide piirnormi, tuleb jäägi tunnusandmeid kinnitada ja esialgsest laboriproovist saadud ühe või mitme täiendava analüütilise koguse analüüsimisega jäägi kontsentratsiooni kontrollida.

Jääkide piirnorme kohaldatakse lähteproovi suhtes.

Partii vastab jääkide piirnormidele, kui analüüsitulemus(ed) ei ületa jääkide piirnormi.

Kui lähteproovi analüüsitulemused ületavad jääkide piirnormi, tuleb partii nõuetele mittevastavuse kohta otsuse tegemisel arvesse võtta järgmist:

- i) võimaluse korral ühest või mitmest laboriproovist saadud tulemusi; ja
- ii) analüüsi õigsust ja täpsust, nagu on osutatud täiendavate kvaliteedikontrolli andmetega.

⁽¹³⁾ Pestitsiidide jääkide analüüsi kvaliteedi kontrolli meetodid. Dokument SANCO/3103/2000; muudatused on esitatud komisjoni veebisaidil.